

PESTEN

Pestende apen en digitale etterbakken

Het Kunstenlab haakte met twee projecten in op De Week Tegen Pesten.

door René Vorderman

DEVENTER - Een moeder uit Deventer, die het werk *Kill Your Darlings* van Jeroen van Loon in het Kunstenlab bekijkt, weet het zeker: „Dit ga ik aan mijn dochter laten zien!”

Haar dertienjarige dochter werd onlangs door een vriendinnetje bedreigd op Twitter, terwijl er in 'real life' nauwelijks animositeit was tussen de twee. Toch was moeders enorm geschrokken van het digitale verbale geweld. „Maar dit kunstwerk relativeert. Als je zo veel digitale scheldpartijen bij elkaar ziet, afgewisseld met de liefste foto's, dan realiseer je je dat iedereen op internet heel makkelijk van alles kan roepen.”

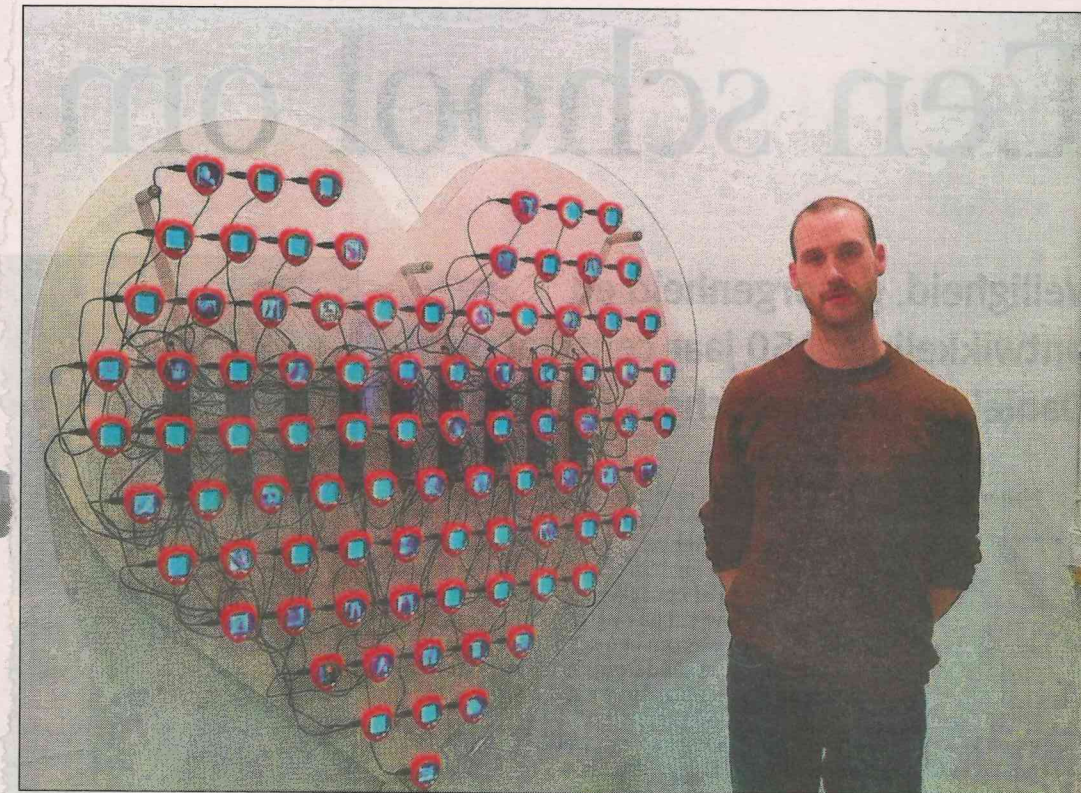
En dat is precies wat Utrechtenaar Van Loon (27), mediakunstenaar,

met *Kill Your Darlings* wil laten zien: dat de generatie tieners van nu zomaar van alles de digitale snelweg opslingert. Twitter is voor hen een openbare chatbox. Een verschil met zijn eigen generatie, vindt hij, die Twitter in zijn ogen hoofdzakelijk professioneel gebruikt. „Je laat op internet een digitale voetdruk achter. Wat jij roept, kan jaren later nog worden teruggevonden. Ik vind dat je best mag nadenken over wat je wel en wat je niet online zet. Ik hoop dat dit kunstwerk in dat kader bewustwording creëert.”

Van Loon struinde met speciale software Twitter af op zoek naar allerlei scheldwoorden zoals 'bitch' en 'hoer'. De honderden berichten die hij vond verwerkte hij in rode hartjes, die hij monteerde op een groot transparant hart. Dat door-

zichtige scherm ziet hij als metafoor voor internet. In de hartjes wisselen verschillende berichten - en de foto's van de tieners die deze plaatsten - elkaar af. Dat laat volgens Van Loon een intrigerend contrast zien: dat de meest brute berichten geplaatst worden door de meest lieve tienersmoeltjes. Of, in de woorden van de kunstenaar: „In deze digitale samenleving kunnen beeldige, lieve engeltjes zomaar veranderen in ware monsters zonder grenzen.”

Er viel tijdens De Week Tegen Pesten - waar *Kill Your Darlings* onbedoeld op inhaakt - meer interessants te beleven in het Kunstenlab. Zo was er de lezing van de bioloog Patrick van Veen, schrijver van het boek *Pestkop-apenkop*, over pestgedrag bij apen en wat mensen daarvan kunnen leren. Van Veen doet al jaren onderzoek naar de overeenkomsten tussen sociaal gedrag van apen en gedrag van mensen in bedrijven. „Ik volgde ooit een managementopleiding en vond het gedrag van mijn mede-studenten fascinerend. Het deed me denken aan het gedrag van chimpansees, die ik

■ Mediakunstenaar Jeroen van Loon met zijn kunstwerk *Kill Your Darlings*. In de hartjes wisselen verschillende berichten - en de foto's van de tieners die deze plaatsten - elkaar af. foto René Vorderman

voor mijn studie biologie had bestudeerd.” Mensen en apen zijn volgens de onderzoeker sociale wezens, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de tamelijk solitaire neushoorn. Van Veen: „Pesten is voor zowel apen als mensen een ontdekkingsstocht. Hoe zit de wereld in elkaar? Pesten wordt voor chimpansees pas interessant wanneer ze ge-

corrigeerd worden door een opper- of moederaap. Dan weten ze hoe ver ze kunnen gaan. Soortgelijk gedrag zie je terug bij kinderen op het schoolplein.” Wie er overigens nog over twijfelde of apen pesten of niet, is na een video die Veen liet zien prompt van zijn aarzeling genezen. Chimpansees gooien elkaar onder met zand en één van

hen smijt met stenen. „Het zijn echte etterbakken”, aldus de onderzoeker.

Kill Your Darlings is, net als twee andere installaties van Jeroen van Loon (*Life Needs Internet/Xray #1*), tot en met 17 februari te zien in de kleine zaal van het Kunstenlab.